

C/2024/1767

22.3.2024.

P9_TA(2023)0328

Reguliranje prostitucije u EU-u: prekogranične posljedice i utjecaj na rodnu ravnopravnost i prava žena

Rezolucija Europskog parlamenta od 14. rujna 2023. o reguliranju prostitucije u EU-u: prekogranične posljedice i utjecaj na rodnu ravnopravnost i prava žena (2022/2139(INI))

(C/2024/1767)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i njegovu predanost promicanju rodne ravnopravnosti u svim aktivnostima Unije,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”),
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija), a posebno njezine članke 1. i 4.,
- uzimajući u obzir članak 6. Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) iz 1979., kojim se žele suzbiti svi oblici trgovanja ženama i iskorištavanje prostitucije žena,
- uzimajući u obzir članke 4. i 5. Opće deklaracije o ljudskim pravima iz 1948.,
- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o suzbijanju trgovanja osobama i iskorištavanja prostitucije drugih iz 1949.,
- uzimajući u obzir Protokol iz Palermo iz 2000. za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima, posebice ženama i djecom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta, kojoj je priložen,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2000/78/EZ od 27. studenoga 2000. o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 14. travnja 2021. o Strategiji EU-a za suzbijanje trgovine ljudima za razdoblje 2021. – 2025. (COM(2021)0171),
- uzimajući u obzir Direktivu 2011/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 5. travnja 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/629/PUP ⁽²⁾ (Direktiva o suzbijanju trgovanja ljudima),
- uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava (COM(2022)0732),

⁽¹⁾ SL L 303, 2.12.2000., str. 16.

⁽²⁾ SL L 101, 15.4.2011., str. 1.

- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 26. veljače 2014. o seksualnom iskorištavanju i prostituciji te njezinu utjecaju na jednakost spolova ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. veljače 2021. o provedbi Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava ⁽⁴⁾,
- uzimajući u obzir opću preporuku br. 33 (2015) Odbora za ukidanje svih oblika diskriminacije žena od 3. kolovoza 2015. o pristupu žena pravosuđu,
- uzimajući u obzir opću preporuku br. 37 (2018) Odbora za ukidanje svih oblika diskriminacije žena od 13. ožujka 2018. o rodnim dimenzijama smanjenja rizika od katastrofa u kontekstu klimatskih promjena,
- uzimajući u obzir izvješće posebne izvjestiteljice za nasilje nad ženama, njegovim uzrocima i posljedicama od 19. veljače 2000. o trgovanju ženama, migraciji žena i nasilju nad ženama,
- uzimajući u obzir djelovanje posebne izvjestiteljice UN-a za trgovinu ljudima, posebno trgovinu ženama i djecom,
- uzimajući u obzir djelovanje posebne izvjestiteljice UN-a za pravo na zdravlje,
- uzimajući u obzir UN-ovu globalnu strategiju za AIDS za razdoblje 2021. – 2026.,
- uzimajući u obzir publikaciju Ureda visokog povjerenika UN-a za ljudska prava od 20. svibnja 2002. naslovljenu „Preporučena načela i smjernice o ljudskim pravima i trgovini ljudima” (engl. *Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking*),
- uzimajući u obzir izvješće Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) od 10. lipnja 2021. naslovljeno „Odvraćanje od potražnje kojom se potiče trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja” (engl. *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*),
- uzimajući u obzir opću preporuku br. 38 (2020) Odbora za ukidanje svih oblika diskriminacije žena od 20. studenoga 2020. o trgovini ženama i djevojčicama u kontekstu globalnih migracija,
- uzimajući u obzir drugo opće izvješće Vijeća Europe od 12. travnja 2021. o aktivnostima GREVIO-a,
- uzimajući u obzir izvješće Vijeća Europe iz listopada 2022. naslovljeno „Učinak pandemije bolesti COVID-19 na pristup žena pravosuđu” (engl. *The Impact of COVID-19 on Women’s Access to Justice*),
- uzimajući u obzir rezoluciju Vijeća Europe od 8. travnja 2014. naslovljenu „Prostitucija, trgovina ljudima i moderno ropstvo u Europi” (engl. *Prostitution, trafficking and modern slavery in Europe*),
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije u predmetu C-268/99 ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir prijavljene predmete u tijeku 63664/19, 64450/19, 24387/20 i dr. Europskog suda za ljudska prava od 12. travnja 2021.,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (A9-0240/2023),

⁽³⁾ SL C 285, 29.8.2017., str. 78.

⁽⁴⁾ SL C 465, 17.11.2021., str. 30.

⁽⁵⁾ Presuda Suda od 20. studenoga 2001., *Aldona Malgorzata Jany i drugi / Staatssecretaris van Justitie*, C-268/99, ECLI:EU:C:2001:616.

- A. budući da su se UN i EU dogovorili oko korištenja pojmova „prostitucija” i „osobe/žene u prostituciji”; budući da je prostitucija kupovina seksualnih usluga, što se može definirati kao traženje, prihvaćanje ili dobivanje seksualne radnje od osobe u prostituciji u zamjenu za naknadu, obećanje naknade, pružanje koristi u naravi ili obećanje takve koristi; budući da se u ovom izvješću navodi da neke osobe u prostituciji sebe nazivaju „seksualnim radnicima” i da taj pojam koriste neke međunarodne organizacije; budući da takav opis koriste neke osobe u prostituciji koje ju smatraju profesionalnim zaposlenjem, no koje predstavljaju manjinu osoba u prostituciji, iako su dobro organizirane i javno vidljive ⁽⁶⁾, ⁽⁷⁾; budući da se u ovom izvješću naglašava važnost prava svake osobe na samoodređenje u tom pogledu, budući da se u ovom izvješću namjerno i isključivo koriste neutralni pojmovi, kao što su osobe, a posebno žene, u prostituciji, jer ne želimo idealizirati stvarnost prostitucije niti prikrivati nasilje, zlostavljanje i iskorištavanje koje trpi velika većina osoba, posebno žena i djevojčica, u prostituciji; budući da želimo izraziti poštovanje prema velikoj većini osoba u prostituciji koje ju ne smatraju uobičajenim poslom ili poslovnom prilikom, koje bi napustile seksualnu industriju kada bi mogle i koje prostituciju smatraju oblikom nasilja; budući da se korištenjem pojma prostitucija i žene/osobe u prostituciji u ovom izvješću ne nastoji ikoga diskriminirati niti stigmatizirati ili ponižavati; budući da se uz tu sintagmu ne bi smjela povezivati konotacija kriminaliteta ili moralnosti;
- B. budući da je za poštovanje tjelesnog integriteta i osobne autonomije, jamčenje privatnosti te osiguravanje ljudskih prava i dostojanstva žena u širem društvu ključno osigurati prava svih pojedinaca; budući da u središtu politika država članica i EU-a mora biti jamčenje jednakosti i poštovanja ljudskih prava, uključujući donošenje odluka o vlastitom tijelu, pristup zdravstvenoj skrbi i život bez diskriminacije, prisile i nasilja, uključujući seksualno nasilje;
- C. budući da se seksualni odnos mora temeljiti na pristanku, koji se može dati jedino slobodno i dobrovoljno, i kojeg ne može zamijeniti razmjena novca; budući da prostitucija intiman čin svodi na pripisanu novčanu vrijednost; budući da seksualno iskorištavanje kroz prostituciju drugih predstavlja tešku povredu prava i dostojanstva žena te podrazumijeva da se i osoba i njezin pristanak na seksualne radnje mogu kupiti za određeni iznos;
- D. budući da se spolno i reproduktivno zdravlje promiče zdravim pristupom seksualnosti na temelju međusobnog poštovanja;
- E. budući da prostitucija postoji u okviru sustava u kojemu djeluju različiti akteri, svodnici i ostali, koji pokušavaju ostvariti što veću dobit od prostitucije, te kupci seksualnih usluga, koji predstavljaju potražnju;
- F. budući da se u preambuli Konvencije UN-a o suzbijanju trgovanja osobama i iskorištavanja prostitucije drugih navodi da su prostitucija i prateće zlo trgovine ljudima radi prostitucije nespojive s dostojanstvom i vrijednosti ljudskog bića;
- G. budući da ulična prostitucija predstavlja okruženje u kojem ne postoje humani uvjeti za žene;
- H. budući da razne studije ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾ pokazuju da se žene u prostituciji suočavaju s ozbiljnijim kršenjima ljudskih prava, nasiljem i iskorištavanjem nego žene u prosjeku, uključujući visoke razine rodno uvjetovanog, psihološkog, fizičkog i seksualnog nasilja; budući da se kod žena u prostituciji pojavljuju traume slično žrtvama mučenja te da je velik broj

⁽⁶⁾ O'Connor, M., *The Sex Economy*, Agenda Publishing, 2018.

⁽⁷⁾ Europski ženski lobi, *Her Future is Equal Briefing Paper*, 5. listopada 2021.

⁽⁸⁾ Ured UN-a za droge i kriminal, *Global Study on Homicide – Gender-related killing of women and girls*, 2019.

⁽⁹⁾ Savezno ministarstvo obitelji, starijih osoba, žena i mladih, *Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany– A Representative Study of Violence against Women in Germany*, 2004.

žena u prostituciji naveo da su od ulaska u prostituciju bile silovane⁽¹⁰⁾,⁽¹¹⁾,⁽¹²⁾; budući da u nekim slučajevima također trpe institucionalno zlostavljanje i daljnje iskorištavanje; budući da počinitelji, osim nasilnih klijenata i izrabljivačkih trećih strana kao što su svodnici, mogu, ponekad, biti i policijski službenici⁽¹³⁾,⁽¹⁴⁾; budući da se kaznena djela počinjena protiv njih nedovoljno prijavljuju i istražuju te prolaze nekažnjeno;

- I. budući da pornografska industrija i komercijalno iskorištavanje izričitog prikazivanja nesimuliranih seksualnih aktivnosti na internetu banaliziraju i potiču seksualno nasilje nad ženama i djevojčicama, komodifikaciju ženskih tijela i štetne rodne stereotipove, na koje utječe i prostitucija;
- J. budući da su osobe, a posebno žene, u prostituciji, tradicionalno marginalizirane i *de facto* kriminalizirane, važno je slijediti pristup koji se temelji na ljudskim pravima⁽¹⁵⁾, uzimajući u obzir činjenicu da, s obzirom na to da su osobe u prostituciji u ranjivom položaju, često nisu svjesne svojih prava jer je njihov pristup pravosuđu obično ugrožen zbog diskriminatornih stereotipova i stigmatizacije; budući da zbog pretpostavke kriminalnosti osoba u prostituciji i diskriminatornog postupanja osobe u prostituciji često oklijevaju vlastima prijaviti slučajeve zlostavljanja i nasilja ili tražiti pristup pravosuđu zbog straha da će ih se ignorirati, da neće primiti potporu ili da će biti financijski kažnjene, pritvorene ili deportirane⁽¹⁶⁾ ili da će umjesto toga protiv njih samih biti pokrenuta kaznena istraga⁽¹⁷⁾; budući da je stoga u svakoj državi članici hitno potrebno redovito osposobljavanje za tijela kaznenog progona kako bi se osiguralo pravedno i uljudno postupanje prema osobama, posebno ženama i LGBTIQ+ osobama, u prostituciji;
- K. budući da je pristup uslugama zdravstvene skrbi, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje, ključan za održavanje zdravlja osoba u prostituciji; budući da je u nekim državama članicama, kao što je Poljska, pristup takvim uslugama zdravstvene skrbi strogo ograničen, što uzrokuje pretjerani stres i tjeskobu te štetno utječe na zdravlje onih kojima su te usluge potrebne; budući da bi se, prema određenim studijama⁽¹⁸⁾, ako se prostitucija dekriminalizira, u sljedećem desetljeću broj slučajeva zaraze HIV-om mogao smanjiti za 33 – 46 %; budući da kriminalizacija osoba, posebno žena, u prostituciji dovodi do slabije upotrebe prezervativa, što dovodi do više slučajeva spolno prenosivih infekcija i bolesti; budući da u Uniji nedostaje jednaki pristup lijekovima za sprečavanje HIV-a, kao što su PREP i/ili PEP lijekovi; budući da je za žene i LGBTIQ+ osobe u prostituciji koje su bile izložene policijskoj represiji tri puta veća vjerojatnost da će doživjeti seksualno ili fizičko nasilje i dvostruko veća vjerojatnost da će oboljeti od HIV-a⁽¹⁹⁾;
- L. budući da prostitucija sve više prelazi u virtualni prostor, bez obzira na važeće propise; budući da se to ne odnosi samo na postupak vrbovanja i inicijacije, već i na način provedbe same seksualne radnje; budući da prostitucija u virtualnom prostoru ima iste štetne učinke na žene u prostituciji kao i u stvarnom životu, iako u nekim slučajevima fizička udaljenost može pomoći u smanjenju izloženosti nekim oblicima nasilja; budući da su nove digitalne tehnologije i alati olakšali izrabljivačke druge i treće strane kao što su kupci, trgovci ljudima i svodnici da zaštite svoju anonimnost, što je dodatno otežalo izvršavanje zakonodavstva; budući da se regulatorne mjere trebaju prije svega usredotočiti na internetsko oglašavanje i olakšavanje kontakata kako bi se osigurala učinkovitost u sprečavanju iskorištavanja u obliku prostitucije drugih osoba, kao što je istaknuto i u prijedlogu Komisije za reviziju Direktive o suzbijanju trgovanja ljudima, u kojem se izričito navodi da je potrebno bolje suzbijati trgovinu ljudima koju omogućuju informacijske i komunikacijske tehnologije, uključujući internet i društvene mreže;

⁽¹⁰⁾ Zaklada Scelles, *La prévalence de l'état de stress post-traumatique chez les personnes prostituées*, 1. ožujka 2019.

⁽¹¹⁾ Farley, M., *Prostitution is Sexual Violence*, *Psychiatric Times*, 1. listopada 2004.

⁽¹²⁾ Zuger, A., *Many Prostitutes Suffer Combat Disorder, Study Finds*, *New York Times*, 18. kolovoza 1998.

⁽¹³⁾ Amnesty International, *Body politics: a primer on criminalization of sexuality and reproduction*, 12. ožujka 2018., str. 54.

⁽¹⁴⁾ Globalna mreža projekata u području seksualnog rada, *Sex Workers' Lack of Access to Justice*, 2020., str. 6. – 11. i str. 13.

⁽¹⁵⁾ Članak 2. Ugovora o Europskoj uniji.

⁽¹⁶⁾ Vijeće Europe, *Impact of COVID-19 on Women's Access to Justice*, 2022.

⁽¹⁷⁾ Globalna mreža projekata u području seksualnog rada, *Sex Workers' Lack of Access to Justice*, 2020., i izvješće Vijeća Europe *The impact of COVID-19 on women's access to justice*, str. 68.

⁽¹⁸⁾ Wong, S., *Decriminalising sex work would cut HIV infections by a third*, Imperial College London, 24. srpnja 2014.

⁽¹⁹⁾ Platt, L. i dr., *Associations between sex work laws and sex workers' health: a systematic review and meta-analysis of quantitative and qualitative studies*, *PLOS Medicine*, sv. 15., br. 12., 2018.

- M. budući da su brojni čimbenici zbog kojih osobe ulaze u prostituciju i ostaju u njoj, prije svega siromaštvo koje proizlazi iz socijalnih nepravdi i isključenosti, nejednakosti, ograničenih mogućnosti zapošljavanja ili poduzetništva, ovisnosti o drogama, strukturnog nasilja i interseksijske diskriminacije, nedostatka sigurnih i zakonitih mogućnosti migracije i sveobuhvatnih integracijskih politika, manjkavih obrazovnih, socijalnih i radnih politika, drugih društvenih i gospodarskih preduvjeta i ograničenih mogućnosti za stjecanje sredstava za život, što sve doprinosi pogoršanju položaja žena i smanjenju njihova društvenog položaja te dovodi do nedostatka alternativa ulasku u prostituciju;
- N. budući da su žene i djeca koji žive u siromaštvu i izloženi su strukturnoj i interseksijskoj diskriminaciji najugroženiji u pogledu seksualnog izrabljivanja kroz prostituciju i ropstvo te u pogledu mamljenja za zadovoljavanje seksualnih potreba, taktike „dečka” (engl. *loverboy method* – uvlačenje žrtve kroz ljubavnu vezu) i upadanja u stupicu kriminalnih (svodničkih) mreža; budući da se ovisnost o drogama, među ostalim, koristi kao sredstvo za privlačenje i namamljivanje žrtava u prostituciju; budući da provedba svih postojećih politika i zakona još nije u dovoljnoj mjeri riješila te temeljne uzroke ni stigmu i diskriminaciju s kojima se suočavaju osobe, posebno žene, u prostituciji;
- O. budući da su zaštićene skupine, kao što su djeca, mladi, osobe s mentalnim i tjelesnim invaliditetom i pripadnici manjina, izložene kumulativnom iskorištavanju u obliku seksualnog zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i silovanja;
- P. budući da je nesigurni rad stalna karakteristika tržišta rada EU-a, što pogoduje gomilanju dobiti velikih gospodarskih skupina i prvenstveno pogađa žene, koje su izložene diskriminaciji u pogledu plaća te je vjerojatnije da rade skraćeno radno vrijeme i stoga imaju niže plaće, slabiji pristup socijalnoj zaštiti i manje mogućnosti za ekonomsku neovisnost;
- Q. budući da predrasude i stereotipovi sprečavaju žene u provedbi i ostvarivanju njihovih ambicija, čime ih se ograničava i osuđuje na život u siromaštvu iako ništa nisu učinile pogrešno;
- R. budući da je potrebno hitno i temeljito riješiti te uzroke kako bi se suzbile okolnosti i ograničenja koja dovode do nedostatka alternativa prostituciji; budući da takve mjere trebaju pratiti holistički pristup kako bi se postiglo rodno ravnopravno društvo s naglaskom na obrazovnim, socijalnim, radnim i migracijskim politikama te kako bi se smanjile ranjivosti, a time i podložnost iskorištavanju ili donošenju odluka na temelju nedostatka alternativa; budući da Unija ujedno treba podupirati susjedne zemlje i zemlje izvan EU-a kako bi one mogle povećati financijska sredstva za socijalnu potporu i pristup uslugama za potencijalne žrtve trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja, uključujući kroz obrazovnu, psihološku i socijalnu potporu stručnjaka, te uvesti specijalizirane usluge usmjerene na potpunu socijalnu i ekonomsku uključenost žena i djevojčica u ranjivoj situaciji kako bi ih se zaštitilo od rizika seksualnog iskorištavanja;
- S. budući da su odnosi s bogatim starijim muškarcima (engl. *sugar daddyism*) alarmantna pojava, posebno prisutna na mjestima kao što su sveučilišta, ali i na društvenim mrežama i internetu; budući da se radi o oglasima kojima se potiče prostitucija studenata, posebno mladih žena, te seksualno iskorištavanje maloljetnika od strane bogatijih i utjecajnih muškaraca; budući da su nadležna tijela morala djelovati kako bi se umanjilo širenje te prakse; budući da bi adolescente trebalo temeljito informirati i obrazovati o metodama koje kriminalci koriste za započinjanje interakcije kako bi se osiguralo da su bolje informirani, oprezniji i pažljiviji u pogledu te taktike, kao i u pogledu taktike „dečka”, započinjanja kontakta putem interneta i kasnijeg namamljivanja;
- T. budući da nizozemska tijela kaznenog progona procjenjuju da se od oko 30 000 osoba u prostituciji u Nizozemskoj za do 70 % njih smatra da su bile prisiljene na prostituciju nasiljem ili da ih je u prostituciju uvukao „dečko”;
- U. budući da bi većina žena željela napustiti prostituciju⁽²⁰⁾; budući da nedostatak visokokvalitetnih, lako dostupnih i dostatno financiranih izlaznih programa u okviru holističkog pristupa sprečava one koji prostituciju žele napustiti da to i učine⁽²¹⁾; budući da je potrebno uložiti napore u promicanje usvajanja i provedbe izlaznih programa koji se sastoje od sveobuhvatne skrbi i potpore kako bi se osobama u prostituciji pomoglo da prevladaju poteškoće te kako bi se olakšao pristup sigurnom i stabilnom zaposlenju;

⁽²⁰⁾ Farley, M. i dr., *Prostitution and Trafficking in 9 Countries: Update on Violence and Posttraumatic Stress Disorder*, Journal of Trauma Practice, sv. 2., br. 3. – 4., 2003.

⁽²¹⁾ Dunphy, L., *Report finds 90 % of sex workers want to leave trade but resources are not there to help them*, Irish Examiner, 29. siječnja 2020.

- V. budući da je napuštanje prostitucije često težak i dugotrajan proces koji zahtijeva sveobuhvatnu socioekonomsku potporu, uključujući dostatni proračun i individualno savjetovanje, uzimajući u obzir različite čimbenike privlačenja i odvratanja, u cilju pružanja uspješnih programa potpore usmjerenih na potrebe za osobe koje žele napustiti prostituciju; budući da su za promicanje načina napuštanja prostitucije važni društveni odnosi unutar zajednice i između pojedinaca; budući da bi države članice trebale promicati programe prevencije, načine napuštanja prostitucije, izlazne programe i programe za uključivanje te široke i detaljne obrazovne programe o trgovini ljudima, seksualnom iskorištavanju, prostituciji i pristanku, i u školama i u društvu općenito, a posebno u zemlji ili zemljama iz kojih dolaze osobe u prostituciji; budući da bi u te programe trebali biti uključeni siguran smještaj, osigurana skrb, odgovarajuća medicinska pomoć, psihološka pomoć (traumatska terapija), mogućnosti obrazovanja/osposobljavanja, potpora za ponovnu integraciju u šire gospodarstvo i specijalizirana pomoć za žene s ovisnostima i žene s djecom; budući da je EU uspostavio nekoliko programa financiranja za potporu tom važnom radu i da bi države članice trebale iskoristiti te programe koji su im na raspolaganju;
- W. budući da je Ursula von der Leyen prethodno istaknula da prostitucija nije profesija poput bilo koje druge i da bi izlazak iz nje uvijek trebao biti cilj;
- X. budući da postoji jaka veza između prostitucije i trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja; budući da se trgovina ljudima definira kao vrbovanje, prijevoz, premještaj, prikrivanje ili prihvatanje osoba prijetnjom, uporabom sile, prijevaram, obmanom, otmicom, zlouporabom ovlasti ili položaja bespomoćnosti ili drugim oblicima prisile u svrhu iskorištavanja za dobit; budući da je trgovina ljudima problem u brojnim sferama i područjima ⁽²²⁾, ali, kako se ističe u izvješću Komisije o postignutom napretku u suzbijanju trgovine ljudima ⁽²³⁾, trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja i dalje je daleko najčešći oblik trgovine ljudima u EU-u, s obzirom na to da se s 51 % žrtava trgovine ljudima u EU-u trguje radi seksualnog iskorištavanja ⁽²⁴⁾; budući da prema OESS-u samo trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja donosi gotovo 100 milijardi USD godišnje ⁽²⁵⁾, što se uglavnom odnosi na novac koji muškarci plaćaju za seksualni odnos sa ženama koje su žrtve trgovine ljudima; budući da se u članku 2. Direktive o suzbijanju trgovine ljudima navodi da se pristanak žrtve trgovine ljudima na iskorištavanje, namjeravano ili stvarno, ne uzima u obzir ako je dobiven davanjem ili primanjem plaćanja ili koristi; budući da žrtve trgovine ljudima mogu biti svih spolova, rodova, dobi i podrijetla, no budući da trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja u državama članicama EU-a i u svijetu nerazmjerno pogađa žene, djevojčice i marginalizirane skupine; budući da se trgovci ljudima često koriste nasiljem, lažnim agencijama za zapošljavanje i lažnim obećanjima o mogućnosti obrazovanja ili zapošljavanja kako bi prevarili i prisilili svoje žrtve te profitirali od vrlo razvijene i dobro financirane kriminalne mreže;
- Y. budući da su žrtve trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja unutar EU-a uglavnom iz drugih država članica EU-a, iako brojne žrtve dolaze i iz jugoistočne Azije i Latinske Amerike; budući da postoje snažne veze između prostitucije i pornografije te aktivnosti organiziranog kriminala, kao što je trgovina djecom, seksualno iskorištavanje maloljetnika i seksualno zlostavljanje djece ⁽²⁶⁾, ⁽²⁷⁾; budući da je potreban holistički pristup kako bi se žene i djevojčice zaštitile od trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja te zaustavila praksa nekažnjavanja počinitelja;

⁽²²⁾ „Muškarci čine većinu identificiranih žrtava trgovine radnom snagom u različitim sektorima kao što su poljoprivreda, građevinarstvo, ugostiteljstvo i ribarstvo. Žene su također žrtve trgovine ljudima u svrhu izrabljivanja radne snage, često u izoliranijem okruženju rada u kućanstvu i skrbi o drugim osobama.” (GRETA – Skupina stručnjaka za borbu protiv trgovine ljudima, *Human trafficking for the purpose of labour exploitation – Thematic Chapter of the 7th General Report on GRETA's Activities*, Vijeće Europe, 2019., str. 6.).

⁽²³⁾ Izvješće Komisije od 19. prosinca 2022. o postignutom napretku u suzbijanju trgovine ljudima (četvrto izvješće) (COM(2022) 0736).

⁽²⁴⁾ Preostalih 49 % podijeljeno je na slučajeve trgovine ljudima u druge svrhe, svaki sa znatno nižim postotkom, zbog čega je seksualno iskorištavanje daleko najveća kategorija, iako čini „samo” 51 %.

⁽²⁵⁾ Ured posebnog predstavnika i koordinatora OESS-a za suzbijanje trgovine ljudima, *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*, Beč, 2021.

⁽²⁶⁾ Europol, *Situation Report – Trafficking in human beings in the EU*, Haag, 2016., str. 12., 14., 22. i 23.

⁽²⁷⁾ Izvješće Komisije od 20. listopada 2020. naslovljeno „Treće izvješće o napretku u borbi protiv trgovanja ljudima (2020.) u skladu s člankom 20. Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njegovih žrtava (COM(2020)0661).

- Z. budući da se u izvješću njemačkog Saveznog ureda kriminalističke policije navodi da se više od pola slučajeva trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja u Njemačkoj kazneno progoni zbog prijave koje su podnijele treće strane; budući da se u tom izvješću navodi da žrtve iskorištavanja sebe rijetko doživljavaju žrtvama i često se suzdržavaju od prijave zbog nedostatka povjerenja u nadležna tijela i policiju;
- AA. budući da trgovci ljudima koriste područja Cipra pod turskom okupacijom za iskorištavanje ranjivih žena uz obećanje studentske vize i prijave, samo kako bi ih pri dolasku prisilili na prostituciju i podvrgnuli nehumanim životnim uvjetima; budući da područja Cipra pod turskom okupacijom služe kao područje na kojem trgovci ljudima koji rade u prostituciji prolaze nekažnjeno;
- AB. budući da događaji kao što su međunarodni sukobi i ekonomske poteškoće imaju snažan pojačavajući učinak na trendove u trgovini ljudima⁽²⁸⁾; budući da su žene i maloljetnici bez pratnje ili koji putuju sa strancima posebno podložni trgovini ljudima radi seksualnog iskorištavanja te zlostavljanju;
- AC. budući da se u nekim regijama u Europi nastavlja bilježiti porast prostitucije, njezinog iskorištavanja⁽²⁹⁾ i trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja⁽³⁰⁾; budući da su se prema izvješću Ureda UN-a za droge i kriminal⁽³¹⁾ brojke globalno smanjile zbog učinka ograničenja kretanja i drugih ograničenja povezanih s bolešću COVID-19; budući da je u Europskoj uniji 2021. trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja bilo najčešći oblik trgovine ljudima⁽³²⁾ te budući da je to težak oblik nasilja koje pogađa uglavnom žene i djevojčice; budući da su prostitucija, njezino iskorištavanje i trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja rodno specifični, imaju globalnu dimenziju i utječu na najmarginaliziranije članove naših društava; budući da veliku većinu osoba u prostituciji čine žene i djevojčice, a kupci seksualnih usluga uglavnom su muškarci⁽³³⁾; budući da u tom kontekstu prostitucija nije štetna samo za žene u prostituciji, već također dodatno povećava neravnopravnosti između žena i muškaraca; budući da su prostitucija, njezino iskorištavanje i trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja stoga i uzrok i posljedica rodne neravnopravnosti te predstavljaju rastući globalni problem s prekograničnom dimenzijom za čije je rješavanje potrebna suradnja vlasti u državama članicama; budući da se donošenjem politika mora zajamčiti zaštita najranjivijih članova našeg društva; budući da sve države članice imaju pravnu obvezu odvracati od trgovine ljudima i organiziranog kriminala i zaustaviti ih;
- AD. budući da je glavna namjera svih zakonodavnih mjera koje se odnose na prostituciju u državama članicama zaštita žena i djevojčica od iskorištavanja; budući da se u državama članicama EU-a primjenjuju razni pravni sustavi i različiti politički pristupi, s različitim modelima i podmodelima; budući da unutar EU-a postoji asimetrija među nacionalnim zakonodavstvom o prostituciji; budući da različite ili nepostojeće regulatorne mjere koje se odnose na prostituciju imaju različite učinke, koji utječu na to kako društvo razumije rodnu ravnopravnost, prava i dostojanstvo žena te nose poruke i norme, među ostalim o nasilju nad ženama; budući da se provedbom postojećih politika i zakona još u dovoljnoj mjeri ne rješavaju temeljni uzroci ni stigmatiziranje, diskriminacija ili nasilje s kojima se suočavaju osobe u prostituciji; budući da je potrebno realistično ocijeniti učinak svih modela kako bi se utvrdilo kojim se mjerama i strategijama koje se temelje na temeljnim pravima najbolje štite prava žena i promiče rodna ravnopravnost; budući da bi stoga trebalo odbaciti premisu pretjerano pojednostavljene ideološke borbe i binarnog pristupa kojim se ta rasprava polarizira u dva tabora jer bi se time mogle zanemariti prednosti i nedostaci određenih mjera i strategija;

⁽²⁸⁾ Izvršna direktorica organizacije UN-a za žene Sima Bahous, *Statement: Crises drive an increase in human trafficking – Here's how we stop it*, UN Women, 29. srpnja 2022.

⁽²⁹⁾ Zaklada Scelles, *Sexual Exploitation – New Challenges, New Answers*, 2019.

⁽³⁰⁾ Iako je 2020. seksualno iskorištavanje još uvijek bilo najčešći oblik iskorištavanja, doseglo je najnižu točku od 2008. (Eurostat, *Trafficking in human beings statistics*, siječanj 2023.).

⁽³¹⁾ Ured UN-a za droge i kriminal, *Global Report on Trafficking in Persons 2022, 2023*.

⁽³²⁾ Eurostat, *Victims of trafficking of human beings up 10 % in 2021*, 9. veljače 2023.

⁽³³⁾ Ured posebnog predstavnika i koordinatora OESS-a za suzbijanje trgovine ljudima, *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*, Beč, 2021.

- AE. budući da prostitucija ima prekogranične posljedice i utječe na prava žena i rodnu ravnopravnost; budući da zbog nedostatka suradnje među državama članicama dosad nisu uspjele mjere kojima je cilj spriječiti nasilje i iskorištavanje osoba u prostituciji; budući da bi sustave u pograničnim regijama trebalo bolje koordinirati kako bi se izbjegle žarišne točke; budući da od neusklađenosti zakonodavstva o prostituciji u Uniji koristi imaju trgovci ljudima i mreže organiziranog kriminala;
- AF. budući da nordijski model / model jednakosti, koji podrazumijeva dekriminalizaciju osobe u prostituciji uz istodobno kriminaliziranje kupca nije univerzalno rješenje za smanjenje potražnje, trgovine ljudima u seksualne svrhe, nasilja ili iskorištavanja; budući da podaci iz Švedske i drugih zemalja ipak pokazuju da se nakon uvođenja nordijskog modela / modela jednakosti ulična prostitucija upola smanjila ⁽³⁴⁾; budući da se od 1995. do 2008. potražnja za osobama u prostituciji u Švedskoj smanjila s 13,6 % na 7,9 % kao rezultat provedbe nordijskog modela / modela jednakosti ⁽³⁵⁾; budući da podaci ⁽³⁶⁾ iz Francuske također pokazuju da nordijski model / model jednakosti vodi do pozitivnih rezultata jer je od 2016. više od 800 osoba u prostituciji u toj zemlji iskoristilo izlazni program, pri čemu je 87,5 % osoba koje su primile potporu francuskih lokalnih organizacija do isteka izlaznog programa pronašlo stabilno radno mjesto; budući da se broj kaznenih istraga u pogledu svodništva i trgovine ljudima od 2016. povećao za 54 %; budući da je gotovo 2,35 milijuna EUR zaplijenjenih od svodnika ponovno uloženo u zaštitu i rehabilitaciju žrtava prostitucije i trgovine ljudima u seksualne svrhe; budući da su, međutim, nedovoljna proračunska sredstva za izlazne programe trajni problem i da se stoga mora povećati financiranje koje omogućuje život bez prostitucije;
- AG. budući da prema podacima Europolu ⁽³⁷⁾ postoje države članice u kojima je prostitucija zakonita, što trgovcima ljudima znatno olakšava korištenje tog pravnog okruženja za iskorištavanje žrtava; budući da trgovci ljudima često koriste zakonita poduzeća kako bi pokrili svoje izrabljivačke aktivnosti; budući da legalizirana prostitucija stoga služi kao poticaj za trgovinu ljudima radi seksualnog iskorištavanja ⁽³⁸⁾; budući da se prema izvješćima Europolu, kada je prostitucija zakonita, trgovina ljudima i nasilje nad žrtvama i drugim osobama u prostituciji deseterostruko povećavaju jer se počinitelji mogu skrivati iza pravnih struktura; budući da organizirani kriminal i korupcija, trgovina ljudima, vrlo nasilni zločini i korupcija rastu kada su svi aspekti prostitucije legalizirani; budući da je potražnja za „seksualnim uslugama” velika i raširena te da kupci ne mogu i/ili ne pokušavaju vidjeti prisilu kojom se osobe tjera na prostituciju; budući da se ta potražnja ne može zadovoljiti bez žena i djevojčica koje su žrtve trgovine ljudima ili onih koje bi izašle iz prostitucije kada bi to mogle; budući da je stoga nemoguće odvojiti raspravu o prostituciji i različitim načinima njezine regulacije u državama članicama od rasprave o borbi protiv trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja i rasprave o društvenim čimbenicima koji dovode do nedostatka alternativa za osobe u ranjivom položaju da zarade za život, što u konačnici dovodi do prostitucije;
- AH. budući da je u Njemačkoj do kraja 2021. 23 700 osoba bilo službeno registrirano kao osobe u prostituciji, dok se stvarni broj osoba u prostituciji u toj državi procjenjuje na između 90 000 i 400 000;
- AI. budući da se iz mišljenja Ureda OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava iz 2022. o djelovanjima Njemačke u području prostitucije i trgovine ljudima vidi da postojećim propisima te države nisu predviđene dovoljne zaštitne mjere za osobe u ranjivom položaju u prostituciji ni za one izvan sustava registracije, čime se mogu ugroziti nastojanja u sprečavanju trgovine ljudima; budući da je jedan od ključnih zahtjeva koji su proizašli iz tog pravnog mišljenja uvođenje alata i mjera usmjerenih na smanjenje potražnje;

⁽³⁴⁾ Crouch, D., *Swedish Prostitution law Targets Buyers, but Some Say It Hurts Sellers*, New York Times, 14. ožujka 2015.

⁽³⁵⁾ Claude, K., *Targeting the Sex Buyer – The Swedish Example: Stopping Prostitution and Trafficking Where It All Begins*, Švedski institut, 2010.

⁽³⁶⁾ Opći inspektorat za socijalna pitanja, *Evaluation de la loi du 13 avril 2016 visant à renforcer la lutte contre le système prostitutionnel et à accompagner les personnes prostituées*, 2019.

⁽³⁷⁾ Cho, S.-Y., i dr., *Does legalized prostitution increase human trafficking?*, World Development, sv. 41., 2013., str. 67. – 82.

⁽³⁸⁾ Farley, M. i dr., *Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier*, Berlin, 8. studenoga 2022.

- AJ. budući da regulacija prostitucije svake države članice mora biti usmjerena na zaustavljanje trgovine ljudima i organiziranog kriminala, s posebnim naglaskom na zaštitu osoba, posebno žena, u ranjivom položaju; budući da prostitucija ima golem utjecaj ne samo na žene i njihova prava, već i na cijelo društvo i rodnu ravnopravnost te su stoga nužne posebne mjere za borbu protiv njezinih uzroka; budući da je potreban zajednički pristup i shvaćanje primjene sile, prisile, iskorištavanja ranjivosti, zlouporabe ovlasti i nejednakosti u postojećim zakonima i propisima o prostituciji u raznim državama članicama EU-a; budući da ta borba može biti učinkovita u zaštiti žena i djevojčica od iskorištavanja samo ako se primjenjuje pristup kojim se štite žrtve i rješava potražnja za prostitucijom te ako se provode mjere poput onih kojima se kriminaliziraju osobe koje provode iskorištavanje; budući da se prema istraživanju OEES-a⁽³⁹⁾ preventivne mjere usmjerene na smanjenje potražnje slabo koriste, a koncentrirane su uglavnom u zemljama u kojima je kupnja seksualnih usluga nezakonita ili je korištenje usluga koje pružaju žrtve trgovine ljudima kriminalizirano; budući da Irska i Novi Zeland imaju sličan broj stanovnika, ali je broj osoba u prostituciji u Irskoj pet do osam puta manji zbog uvođenja nordijskog modela / modela jednakosti u toj zemlji⁽⁴⁰⁾,⁽⁴¹⁾;
- AK. budući da bi države članice trebale osigurati da se utjecanje na drugu osobu ili njezino angažiranje ili namamljivanje u svrhu prostitucije te stjecanje bilo kakve dobiti od prostitucije druge osobe, kažnjava kao kazneno djelo; budući da bi države članice trebale osigurati da se dobit smatra otegotnom okolnosti kad je kazneno djelo počinjeno s namjerom ostvarivanja dobiti ili kad se kaznenim djelom uistinu ostvarila dobit ili korist od prostitucije druge osobe (tj. dobit od trgovine ljudima);

Usporedba između država članica

1. napominje da u Europskoj uniji postoje različiti pristupi rješavanju problema prostitucije koji su usmjereni na tri ključne komponente tog sustava primjenom upravnog ili kaznenog prava: osobe u prostituciji, kupnju seksualnih usluga (tj. potražnju) i uključenost izrabljivačkih trećih strana kao što je svodništvo⁽⁴²⁾; naglašava da različiti zakoni različito utječu na žene u prostituciji, njihova prava, njihovu mogućnost pristupa zdravstvenoj skrbi, socijalnim uslugama i pravosuđu, prava žena općenito, rodnu ravnopravnost, potražnju, trgovinu ljudima, društvene stavove i susjedne države članice; ističe da je obveza svih država članica promicati uključivo društvo i štiti osobe, a posebno žene, u ranjivom položaju;
2. naglašava da, s obzirom na to da tržišta prostitucije i njihovi akteri djeluju preko granica, što je veća asimetrija između nacionalnih zakonodavstava o prostituciji unutar EU-a, to je više žrtava trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja; nadalje, ističe da razlika između propisa država članica o prostituciji stvara plodno područje djelovanja za organizirane kriminalne skupine i pojedince⁽⁴³⁾; napominje da neke države članice mogu privlačiti više tokova trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja od drugih; poziva države članice da uvedu učinkovite mjere za smanjenje potražnje za prostitucijom, a time i trgovinom ljudima, seksualnim iskorištavanjem i djelovanjem organiziranih kriminalnih skupina;
3. žali zbog nedostatka pouzdanih i točnih podataka usporedivih među zemljama u vezi s prostitucijom, seksualnim iskorištavanjem, nasiljem u prostituciji i učinkom izlaznih programa; ističe da je hitno potrebno dodatno poboljšati i bolje koordinirati prekograničnu suradnju u prikupljanju i razmjeni pouzdanih, točnih i anonimiziranih podataka razvrstanih, među ostalim, po spolu, rasnom ili etničkom podrijetlu, dobi, socioekonomskom statusu i državljanstvu, koji su usporedivi među državama članicama; stoga poziva države članice da još tješnje surađuju s Agencijom Europske unije za temeljna prava, Europskim institutom za ravnopravnost spolova i Europolom kako bi se pojačala suradnja te razmjena informacija i podataka i proučila njihova iskustva na temelju tih podataka;

⁽³⁹⁾ Ured posebnog predstavnika i koordinatora OEES-a za suzbijanje trgovine ljudima, *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*, Beč, 2021.

⁽⁴⁰⁾ Crouch, D., *Swedish Prostitution law Targets Buyers, but Some Say It Hurts Sellers*, New York Times, 14. ožujka 2015.

⁽⁴¹⁾ Claude, K., *Targeting the Sex Buyer – The Swedish Example: Stopping Prostitution and Trafficking Where It All Begins*, Švedski institut, 2010.

⁽⁴²⁾ Kako je navedeno u Konvenciji UN-a o suzbijanju trgovine ljudima i iskorištavanja prostitucije drugih.

⁽⁴³⁾ Di Nicola, A., *The differing EU Member States' regulations on prostitution and their cross-border implications on women's rights*, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 27. srpnja 2021.

4. prima na znanje činjenicu da nekoliko europskih zemalja nastoji zaštititi osobe u prostituciji i njihova prava stvaranjem različitih pravnih okvira za različite aspekte prostitucije, uključiti tradicionalno diskriminirane i marginalizirane osobe u prostituciji u oblikovanje politika te osigurati subvencije za potporu lokalnim organizacijama u boljem zadovoljavanju potreba najmarginaliziranijih skupina; napominje da su u zemljama kao što su Austrija ⁽⁴⁴⁾, Njemačka i Nizozemska vlasti zaključile da bi za prava osoba u prostituciji bilo najkorisnije stvoriti pravni okvir kojim se legaliziraju svi aspekti prostitucije, dok su druge zemlje kao što su Švedska, Francuska, Španjolska i Irska umjesto toga odlučile zaštititi prava žena u prostituciji i odlučile se za dekriminalizaciju osoba u prostituciji i kriminalizaciju kupaca primjenom pristupa nordijski model / model jednakosti;

Stvarnost osoba u prostituciji

5. prima na znanje da se žene u prostituciji više suočavaju s nasiljem i iskorištavanjem nego žene u prosjeku; podsjeća na studiju njemačkog saveznog ministarstva za obitelj, starije, žene i mlade iz 2013. ⁽⁴⁵⁾, prema kojoj je 41 % ispitanih žena u prostituciji doživjelo fizičko ili seksualno nasilje (ili oboje) u kontekstu prostitucije;

6. ističe zaključke nekoliko studija koje se odnose na iskustvo žena u prostituciji sa zlostavljanjem u djetinjstvu i adolescenciji ⁽⁴⁶⁾; napominje ⁽⁴⁷⁾, ⁽⁴⁸⁾, ⁽⁴⁹⁾ da ta iskustava mogu kod žena i djevojčica dovesti do normalizacije prostitucije; u tom pogledu ističe da je hitno potrebna odlučna borba protiv zlostavljanja djece te naglašava odgovornost obitelji u svojoj njihovoj raznolikosti i svih onih čija je zadaća briga o djeci, kao što su, među ostalim, nastavnici i treneri;

7. naglašava da je Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 26. veljače 2014. o seksualnom iskorištavanju i prostituciji te njezinu utjecaju na jednakost spolova prepoznao da prostitucija i seksualno iskorištavanje predstavljaju kršenje ljudskog dostojanstva, da su u suprotnosti s načelima ljudskih prava, kao što je rodna ravnopravnost, te su stoga u suprotnosti s načelima Povelje; podsjeća da je u svojoj Rezoluciji od 5. srpnja 2022. o siromaštvu žena u Europi prostituciju definirao kao težak oblik nasilja i iskorištavanja ⁽⁵⁰⁾;

Učinak na žene u prostituciji

8. napominje da prostitucija nije pojedinačni čin iznajmljivanja tijela za novac, već je sustav koji je organiziran radi stjecanja dobiti, koji je u suštini nasilan, diskriminatoran i duboko nečovječan te koji djeluje kao poslovni model i stvara tržište u kojemu svodnici planiraju i djeluju u cilju osiguravanja i povećanja svojih tržišta, a kupci seksualnih usluga imaju ključnu ulogu u poticanju tih tržišta;

9. osuđuje stvarnost prisile, manipulacije, nasilja i iskorištavanja u prostituciji te ističe da se manjak jezičnih vještina žena i maloljetnika te njihove ranjivosti i nesigurni uvjeti iskorištavaju kako bi ih se prisililo da počnu i nastave s prostitucijom; prepoznaje da je prostitucija povezana sa strukturnim nasiljem kojem su žene nerazmjerno izložene i kojim se često stvaraju nepovoljne životne situacije zbog kojih su žene i djevojčice nagnane u svijet prostitucije; nadalje, ističe da je prostituciju teško napustiti; traži uvođenje učinkovitih politika kojima se iskorjenjuje siromaštvo i poboljšava socijalna zaštita, rješava školski neuspjeh, promiče obrazovanje, uključujući spolni odgoj i odgoj o odnosima, te jednake mogućnosti i postupanje, traži uspostavu uključivih politika kojima se podržava osnaživanje žena i njihova ekonomska neovisnost, uz mjere kojima se osuđuju oni koji ih iskorištavaju;

10. napominje da je pogoršanje društvene i gospodarske situacije zbog pandemije bolesti COVID-19 dovelo do povećanja svih oblika zlostavljanja i nasilja nad ženama, uključujući seksualno iskorištavanje, kojima se krše njihova ljudska prava; upozorava da će to dodatno pogoršati trenutačna energetska kriza i kriza troškova života, pri čemu će brojne žene u

⁽⁴⁴⁾ Radna skupina za prostituciju Ureda saveznog kancelara Republike Austrije, *Regelung der Prostitution in Österreich – Empfehlungen der Arbeitsgruppe „Prostitution“*, travanj 2021.

⁽⁴⁵⁾ Savezno ministarstvo obitelji, starijih osoba, žena i mladih, *Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany – A Representative Study of Violence against Women in Germany*, 2004.

⁽⁴⁶⁾ Ibid.

⁽⁴⁷⁾ Koalicija protiv silovanja iz Pennsylvanije, *The Intersection Between Prostitution and Sexual Violence*, 2013.

⁽⁴⁸⁾ Göttfried, N., *Prostitution as a result of child abuse*, Hope for the Future, pristupljeno 14. srpnja 2023.

⁽⁴⁹⁾ Zaklada Scelles, *Sexual Exploitation – New Challenges, New Answers*, 2019.

⁽⁵⁰⁾ SL C 47, 7.2.2023., str. 2.

ranjivom položaju biti izložene siromaštvu i socijalnoj isključenosti; ističe, kao ekstreman primjer, visok rizik od trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja kojem su izložene ukrajinske žene i djevojčice zbog svoje ranjive situacije nakon bijega od ruske ratne agresije na Ukrajinu i preseljenja u druge zemlje⁽⁵¹⁾; ističe da se to općenito odnosi na žene i djevojčice koje bježe iz regija pogođenih krizama i sukobima ili koje žive u takvim područjima⁽⁵²⁾;

11. ističe da je sastavni element sposobnosti djelovanja mogućnost davanja i uskraćivanja pristanka; napominje da se pristanak može dati dobrovoljno samo ako ne postoji neravnoteža moći među uključenim osobama ili ako se ne koriste prijetnje, nasilje, obmana ili prisila; nadalje, napominje da je pristanak dobiven davanjem ili primanjem plaćanja ili povlastica bez osnove; istodobno napominje da osobama može biti iznimno teško shvatiti da su žrtve, osobito ako nisu svjesne svojih prava, te podsjeća na dinamiku odnosa koji predstavlja zlostavljanje; osim toga, naglašava da bi uvijek trebalo saslušati glasove žena u prostituciji te podsjeća da su potrebni informativni i obzirni obrazovni programi i programi za podizanje razine osviještenosti kako bi se žene upoznale sa svojim pravima i obvezama te kako bi im se pružila sposobnost djelovanja te mogućnost da donose informirane i slobodne odluke o svojem privatnom i seksualnom životu;

12. osuđuje činjenicu da osobama u prostituciji, posebno siromašnim ženama te migrantima, rasiziranim i LGBTQ+ osobama, nedostaje pravna sigurnost zbog njihove nerazmjerne i *de facto* kriminalizacije, visoke razine nadzora, izricanja novčanih kazni i pretresa domova; napominje da to znači da su suočene sa stalnom prijetnjom policijskog i sudskog progona, da su izložene dodatnoj marginalizaciji i stigmatizaciji koje negativno utječu na njihovo fizičko i mentalno zdravlje, zbog čega se suočavaju s poteškoćama kada traže pomoć i često nemaju pristup temeljnim pravima; nadalje, osuđuje činjenicu da se ih pretpostavka kriminaliteta i diskriminirajuće postupanje sprečava da potraže pravdu kada se suoče s fizičkim ili seksualnim nasiljem ili iskorištavanjem iz straha da će umjesto toga protiv njih samih biti pokrenuta kaznena istraga⁽⁵³⁾ ili da će doživjeti nekontrolirani publicitet i društveni pritisak koji može utjecati na njihov privatni život i obitelj; poziva na potpuni pristup nediskriminirajućim, univerzalnim i visokokvalitetnim zdravstvenim i socijalnim uslugama te pravosuđu za sve, uključujući osobe, i posebno žene, u prostituciji; žali zbog činjenice da istovremeno izrabljivačke treće strane, uključujući vlasnike javnih kuća i trgovce ljudima, često ostaju nekažnjene; poziva nadležna tijela u državama članicama da ulože više napora u ukidanje njihove nekažnjivosti;

13. ističe negativne posljedice dekriminalizacije svodništva i kupnje seksualnih usluga, koja zbog prividne društvene normalizacije tih aktivnosti dovodi do povećanja trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja i prikriva stvarnost obilježenu prisilom, manipulacijom, nasiljem i iskorištavanjem u prostituciji, gdje se nedostatak jezičnih vještina, ranjivost i nesigurni uvjeti koriste kako bi se žene privuklo da uđu u svijet prostitucije i da ostanu u njemu; žali zbog činjenice da čak ni legalizacija prostitucije, svodništva i kupnje seksualnih usluga ne znači okončanje stigmatizacije za žene u prostituciji;

Potražnja

14. konstatira da prostitucija i trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja postoje zato što za time postoji potražnja; naglašava da je, osim rješavanja pitanja ranjivosti potencijalnih žrtava i kaznenog progona, među ostalim, trgovaca ljudima i pomagača, smanjenje potražnje ključni instrument za sprečavanje i smanjenje trgovine ljudima jer je usmjereno na financijske poticaje; stoga smatra da bi to trebalo dodatno razraditi u reviziji Direktive EU-a o suzbijanju trgovanja ljudima; ističe da je važno odvratanje od potražnje na način kojim se ne ugrožavaju niti stvaraju negativne posljedice za osobe u prostituciji; konstatira da bi strategije za smanjenje potražnje trebale biti usmjerene na prava pojedinaca i rješavanje pitanja diskriminirajućih stavova i uvjerenja, posebno onih protiv žena i migranata⁽⁵⁴⁾;

15. napominje da se pristup o svjesnom korištenju usluga žrtava trgovine ljudima pokazao neučinkovitim u smanjenju seksualnog iskorištavanja zbog nemogućnosti dokazivanja znanja kupca; u tom kontekstu ističe da su osobe koje su dobrovoljno u prostituciji toliko malobrojne da same ne mogu zadovoljiti potražnju; stoga poziva na podizanje razine osviještenosti o činjenici da su osobe koje žele kupiti „seksualne usluge” izložene visokom riziku od *de facto* kupnje iskorištavanja zbog velikog broja osoba koje su prisiljene ili namamljene u prostituciju;

⁽⁵¹⁾ Siegfried, K., *Ukraine crisis creates new trafficking risks*, visoki povjerenik UN-a za izbjeglice, 13. travnja 2022.

⁽⁵²⁾ Carling, J., *Trafficking in Women from Nigeria to Europe*, Institut za migracijsku politiku, 1. srpnja 2005.

⁽⁵³⁾ Vijeće Europe, *Impact of COVID-19 on Women's Access to Justice*, 2022.

⁽⁵⁴⁾ Ured visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, *Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking*, 20. svibnja 2002.

16. napominje da dekriminalizacija svodništva i kupnje seksualnih usluga povećava i osnažuje potražnju te normalizira kupnju seksualnih usluga; ističe da stigmatizacija osoba u prostituciji i dalje postoji i u tom sustavu; upućuje na studije ⁽⁵⁵⁾, ⁽⁵⁶⁾, ⁽⁵⁷⁾ kojima se pokazuje da je normalizacija kupnje ženskog tijela neodvojivo povezana s većom razinom nasilja nad ženama i dojmom većeg prava na žene u prostituciji i žene općenito; napominje da se tržište prostitucije, a time i broj iskorištavanih osoba, može smanjiti samo smanjenjem potražnje;

17. prima na znanje činjenicu da određeni broj zemalja na različite načine prihvaća i provodi nordijski model / model jednakosti; podržava glavni rodno specifičan cilj tog modela kojim se nastoji smanjiti potražnja i njegov dodatni cilj postizanja rodne ravnopravnosti, uključujući promjenu paradigme; ističe pozitivne učinke tog modela na prava osoba, posebno žena, u prostituciji, normativni učinak u društvu i borbu protiv trgovine ljudima ⁽⁵⁸⁾, ⁽⁵⁹⁾, ⁽⁶⁰⁾; ističe, međutim, da je potrebno još rada i istraživanja kako bi se osiguralo praktično postizanje ciljeva tog modela; ističe da bi države članice pri provedbi nordijskog modela / modela jednakosti trebale iskoristiti najbolje prakse koje se primjenjuju u drugim državama članicama;

18. ističe da je dekriminalizacija osoba u prostituciji najučinkovitiji način da te osobe steknu povjerenje prema tijelima kaznenog progona i drugim službama za pružanje pomoći; ističe da sve poduzete mjere ne smiju nanositi štetu niti imati negativne posljedice za osobe u prostituciji te da moraju pružiti dostatne zaštitne mjere kojima se jamči iskorjenjivanje diskriminacije osoba koje su izložene riziku zbog svojeg rodno identiteta, seksualne orijentacije, društvenog i gospodarskog položaja, pravnog statusa i podrijetla, što prožima sve aspekte njihova života, uključujući u kontekstu siromaštva i migracija;

19. poziva države članice da poduzmu hitne mjere za rješavanje problema internetskog oglašavanja i olakšavanja uspostave kontakta kojima se izravno ili neizravno potiče prostitucija ili nastoji privući kupce kako bi se spriječilo iskorištavanje prostitucije drugih osoba i na internetu, uključujući prostituciju studenata, posebno mladih žena, te seksualno iskorištavanje maloljetnika od strane bogatijih i utjecajnijih muškaraca, praksa koja se naziva „sugar daddyism“;

Učinak na trgovinu ljudima radi seksualnog iskorištavanja

20. oštro osuđuje trgovinu ljudima radi seksualnog iskorištavanja bilo koje osobe kao ozbiljno kršenje ljudskih prava; ističe da su, prema studijama, njegove žrtve posebno žene i djevojčice, osobito one u ranjivom položaju, kao što su migrantice, žene u ratnim zonama i područjima sukoba i iz njih te žene u nepovoljnom položaju ili LGBTIQ+ osobe;

21. prima na znanje činjenicu da su neke države članice poduzele mjere u pokušaju rješavanja trajnih problema povezanih s prostitucijom legalizacijom svih aspekata prostitucije kako bi se okončala stigmatizacija i ovisnost žena u prostituciji te kako bi im se pružila veća sigurnost i radnička prava; uviđa, međutim, da model legalizacije nije donio ta planirana poboljšanja za žene u prostituciji, što pokazuju podaci iz nekoliko država članica EU-a; zabrinut je zbog činjenice da, kada je prostitucija zakonita, trgovcima ljudima mnogo je lakše koristiti se pravnim okruženjem za iskorištavanje svojih žrtava te da je upotreba zakonitih poduzeća za prikrivanje izrabljivačkih aktivnosti prilično uobičajena za trgovce ljudima,

⁽⁵⁵⁾ Farley, M. i dr., *Comparing sex buyers with men who do not buy sex: New data on prostitution and trafficking*, Journal of Interpersonal Violence, sv. 32., br. 23., str. 3601. – 3625., 2017.

⁽⁵⁶⁾ Demand Abolition, *Who Buys Sex? – Understanding and Disrupting Illicit Market Demand*, studeni 2018.

⁽⁵⁷⁾ Farley, M. i dr., *Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier*, Berlin, 8. studenoga 2022.

⁽⁵⁸⁾ Di Nicola, A., *The differing EU Member States' regulations on prostitution and their cross-border implications on women's rights*, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 27. srpnja 2021.

⁽⁵⁹⁾ Ured posebnog predstavnika i koordinatora OESS-a za suzbijanje trgovine ljudima, *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*, Beč, 2021.

⁽⁶⁰⁾ Opći inspektorat za socijalna pitanja, *Evaluation de la loi du 13 avril 2016 visant à renforcer la lutte contre le système prostitutionnel et à accompagner les personnes prostituées*, 2019.

što istodobno otežava policiji i tijelima kaznenog progona učinkovitu borbu protiv trgovine ljudima; ističe da izrabljivači sve češće nastoje iskoristivati žrtve putem navodno dobrovoljnih poslovnih aranžmana u okviru kojih žrtve moraju predati dio zarade u zamjenu za zaštitu i potporu⁽⁶¹⁾; stoga poziva države članice da osiguraju detaljnu reviziju postojećeg zakonodavstva i propisa kako bi se izbjegle sve rupe u zakonu koje zločincima omogućuju da djeluju nekažnjivo; podsjeća da tržište prostitucije i njegovi akteri djeluju prekogranično; stoga poziva da se na razini EU-a i država članica donesu mjere za učinkovito rješavanje prekograničnih implikacija prostitucije te poziva države članice i Komisiju da koordiniraju paneuropski pristup prikupljanjem sveobuhvatnih podataka koji bi mogli biti temelj studije čiji bi cilj bio analiza različitih mjera na razini država članica s naglaskom na zabrani kupnje osoba u prostituciji općenito i onih mlađih od 21 godine, trudnih osoba u prostituciji i osoba u prostituciji na ulici te na općoj zabrani oglašavanja prostitucije; poziva Komisiju da izradi zajedničke smjernice EU-a kojima se jamče temeljna prava za osobe u prostituciji;

22. naglašava da je trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja, uključujući seksualno zlostavljanje djece, u porastu zbog velike potražnje⁽⁶²⁾,⁽⁶³⁾,⁽⁶⁴⁾,⁽⁶⁵⁾; ističe da je to osobito vidljivo u zemljama s liberalnim regulatornim modelom, dok države članice poput Francuske i drugih zemalja koje primjenjuju pristupe kao što je nordijski model / model jednakosti više nisu velika tržišta za trgovinu ljudima u tu svrhu⁽⁶⁶⁾; napominje da trgovina ljudima radi seksualnog iskorištavanja u tim zemljama i dalje postoji, ali se smanjuje zbog provedbe mjera za smanjenje potražnje⁽⁶⁷⁾,⁽⁶⁸⁾; stoga poziva države članice da primjene holistički pristup kako bi bolje zaštitile žene u prostituciji, osiguravajući da se pruži potpora svim relevantnim stranama, kao što su policija i druge agencije kaznenog progona, socijalne i zdravstvene službe te nevladine organizacije, da ih se uključi u postupke donošenja odluka i da blisko surađuju;

23. ističe da su rješavanje trgovine ljudima, siromaštva i socijalne isključenosti neraskidivo povezani, a njihovi su ključni aspekti: gospodarski razvoj, bolji položaj rada i radnika, veće plaće i mirovine, pravednija raspodjela bogatstva, razvoj stabilnog javnog sustava socijalne sigurnosti, javnog, univerzalnog i besplatnog nacionalnog zdravstvenog sustava te javnih škola kojima se osiguravaju jednaka prava i mogućnosti za sve;

24. ističe da je 12. travnja 2023. Europski sud za ljudska prava pristao razmotriti pritužbe 261 seksualnog radnika i radnice iz Francuske koji žele dokazati da je francusko pravo povrijedilo njihova temeljna prava, posebno pravo na zdravlje i sigurnost te pravo na poštovanje privatnog života;

25. naglašava da je potrebno riješiti problem prostitucije na područjima Cipra pod turskom okupacijom i poziva Komisiju da se bez odgode pozabavi tim pitanjem;

⁽⁶¹⁾ Europol, *European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment – A Corrupting Influence: The Infiltration and Undermining of Europe's Economy and Society*, 14. prosinca 2021.

⁽⁶²⁾ Di Nicola, A., *The differing EU Member States' regulations on prostitution and their cross-border implications on women's rights*, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 27. srpnja 2021.

⁽⁶³⁾ Ured posebnog predstavnika i koordinatora OESS-a za suzbijanje trgovine ljudima, *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*, Beč, 2021.

⁽⁶⁴⁾ Statista, *Anzahl der abgeschlossenen Ermittlungsverfahren im Bereich Menschenhandel zum Zweck der sexuellen Ausbeutung in Deutschland von 2005 bis 2021*, listopad 2022., pristupljeno 14. srpnja 2023.

⁽⁶⁵⁾ Posebna izvjestiteljica za trgovinu ljudima, posebno trgovinu ženama i djecom, *Demand fosters human trafficking*, Ured visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, 2. srpnja 2013.

⁽⁶⁶⁾ Zaklada Scelles, *Sexual Exploitation – New Challenges*, New Answers, 2019.

⁽⁶⁷⁾ Di Nicola, A., *The differing EU Member States' regulations on prostitution and their cross-border implications on women's rights*, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 27. srpnja 2021.

⁽⁶⁸⁾ Ured posebnog predstavnika i koordinatora OESS-a za suzbijanje trgovine ljudima, *Discouraging the demand that fosters trafficking for the purpose of sexual exploitation*, Beč, 2021.

Prekogranični utjecaj

26. konstatira da žene u prostituciji imaju različita prava i razine zaštite u različitim državama članicama EU-a; ističe da, iako je reguliranje prostitucije i dalje u nadležnosti država članica, osobe u prostituciji moraju moći uživati prava utvrđena Poveljom; osuđuje izrazito seksističku, rasističku i marginalizirajuću prirodu sustava prostitucije s obzirom na to da u Europskoj uniji u prosjeku 70 % osoba u prostituciji čine migrantice⁽⁶⁹⁾, što odražava društvene i gospodarske razlike u Uniji i svijetu⁽⁷⁰⁾;

27. naglašava da većina tokova trgovine ljudima u seksualne svrhe u Uniji uključuje građane EU-a; podsjeća da su 53 % žrtava trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja u Uniji bili građani EU-a⁽⁷¹⁾; podsjeća na studiju u kojoj je utvrđeno da je za 73,6 % pojedinaca koji su koristili strane osobe u prostituciji postojala srednja ili visoka vjerojatnost da su stupile u kontakt sa žrtvom trgovine ljudima u seksualne svrhe⁽⁷²⁾; ističe da je iz dokaza vidljivo da su muškarci svjesni znakova trgovine ljudima kojoj svjedoče, uključujući činjenicu da osoba u prostituciji slabo poznaje lokalni jezik ili ima vidljive znakove zlostavljanja⁽⁷³⁾; naglašava da istraživanja pokazuju da pojedinci primjenjuju „tehnike neutralizacije”, kojima je cilj zaniijekati postojanje trgovine ljudima⁽⁷⁴⁾;

28. naglašava da neke države članice EU-a imaju više žrtava trgovine ljudima od drugih;

Utjecaj na rodnu ravnopravnost te prava žena i seksualnih manjina

29. podsjeća da žene u LGBTIQ+ zajednicama, uključujući same osobe u prostituciji, moraju biti svrhovito uključene u razvoj nacionalnih politika o prostituciji i šire europske rasprave;

30. naglašava da žene u svojoj raznolikosti imaju temeljno pravo, među ostalim, na tjelesni i mentalni integritet, poštovanje privatnog života i obitelji, na odabir zanimanja i na rad;

31. naglašava da rodno specifična priroda prostitucije i njezinog iskorištavanja odražava i ponavlja prevladavajuće odnose moći; naglašava da se interseksijskom diskriminacijom ta neravnoteža moći dodatno pogoršava; ističe da su većina osoba u prostituciji žene, što povećava razlike u rodnoj neravnopravnosti; nadalje, naglašava da su prostitucija i seksualno iskorištavanje istodobno i uzrok i posljedica nejednakog postupanja prema ženama i muškarcima, seksizma, rasizma, diskriminacije na temelju invaliditeta, siromaštva i socijalne isključenosti te da ponavljaju i održavaju stereotipove o ženama i muškarcima i drugim rodovima i općenito marginaliziranim skupinama;

32. naglašava različite učinke različitih regulatornih mjera, a time i održavanja stereotipova i odnosa moći, na muškarce, mlade i društvo u cjelini; ističe da normalizacija prostitucije legalizacijom kupnje seksualnih usluga ima negativan učinak na predodžbu i očekivanja mladih o seksualnosti i odnosima između žena i muškaraca te na njihovo shvaćanje rodne ravnopravnosti; ističe da je nakon uvođenja nordijskog modela u Švedskoj došlo do znatne i pozitivne promjene stajališta dječaka i muškaraca, odnosno žene u prostituciji manje se smatraju objektima kojima se zadovoljava požuda muškaraca,

⁽⁶⁹⁾ Prema Europskom ženskom lobiju. Za usporedbu, procjenjuje se da 90 – 95 % osoba registriranih u prostituciji u Austriji čine migranti, prema Berufsvvertretung Sexarbeit Österreich, *Zahlen/Daten/Fakten*, pristupljeno 14. srpnja 2023.

⁽⁷⁰⁾ Njemački savezni ured za statistiku, *Roughly 23,700 prostitutes registered with authorities at the end of 2021*, priopćenje za medije br. 277, 1. srpnja 2022. Prema podacima https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2022/07/PD22_277_228.html, na primjer, u Njemačkoj samo jedna od pet osoba registriranih u prostituciji ima njemačko državljanstvo, a većina osoba, posebno žena, u prostituciji u Njemačkoj (78 %) ima između 21 i 44 godine.

⁽⁷¹⁾ Di Nicola, A., *The differing EU Member States' regulations on prostitution and their cross-border implications on women's rights*, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 27. srpnja 2021.

⁽⁷²⁾ Ibid.

⁽⁷³⁾ Ibid.

⁽⁷⁴⁾ Ibid.

već prije žrtvama iskorištavanja, što muškarce odvraća od kupnje seksualnih usluga; naglašava rezultate američke studije ⁽⁷⁵⁾ o mišljenjima klijenata prostitucije u različitim zemljama; naglašava da je 55 % kupaca seksualnih usluga u Njemačkoj koji su intervjuirani u okviru te studije priznalo da je svjedočilo ili platilo svodniku ili trgovcu ljudima pri kupnji seksualnih usluga, dok ih se 39 % osjećalo da, nakon plaćanja, ženi u prostituciji imaju pravo činiti što god žele; ističe da su ljudska prava žena i djevojčica neotuđiva, no ona se sustavno krše na tržištu prostitucije zbog njegovih izrabljivačkih uvjeta, posebno njihovo pravo na dostojanstvo; poziva Komisiju da pripremi kampanje za podizanje razine osviještenosti s ciljem odvratanja od potražnje, uz naglasak na povezanosti između potražnje za seksualnim uslugama te trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja i velikog broja žena koje su žrtve trgovine ljudima unutar i u smjeru Europske unije; nadalje, poziva na podizanje razine osviještenosti o posebnim rizicima s kojima se suočavaju osobe, posebno žene, u prostituciji, uključujući veliku prisutnost rodno uvjetovanog nasilja; poziva na to da se kampanje usmjere na mlade osobe i muškarce i da se njima razbijaju stereotipovi;

33. ističe da je spolni odgoj ključna mjera za stvaranje društva bez nasilja jer se njime suzbijaju štetni rodni stereotipovi te promiče raznolikost, tjelesna autonomija, tjelesni i mentalni integritet; napominje da se spolnim odgojem društveni tabu seksualnosti pojašnjava i razmatra kao sastavni dio naših života povezan s našim zdravljem i dobrobiti;

34. osuđuje negativne učinke određenih vrsta pornografije kojima se repliciraju štetni stereotipovi i mijenjaju predodžbe o odnosima i seksualnosti, čime se ograničava rodna ravnopravnost;

Uloga država članica i EU-a

35. ističe da države članice imaju pravnu obvezu štiti prava žena i tjelesni integritet te promicati rodnu ravnopravnost i raznolikost; ističe da i Europska unija ima ulogu u tome unutar međunarodne zajednice kao i u zaštiti jednakih prava i jamčenju jednake zaštite u svim državama članicama; poziva sve države članice koje to još nisu učinile da u najkraćem roku ratificiraju Istanbulsku konvenciju;

36. pohvaljuje države članice koje rade na uključivanju osoba u prostituciji i osiguravaju subvencije za potporu svojim lokalnim organizacijama i nevladinim organizacijama kako bi se bolje odgovorilo na njihove potrebe i prava najmarginaliziranijih osoba, uključujući identificiranje i upućivanje osoba koje su žrtve iskorištavanja i trgovine ljudima; poziva države članice da obučavaju i obrazuju osoblje na svim razinama, posebno u tijelima kaznenog progona, uključujući policiju, te u pravosudnim i drugim pravnim službama, kako bi se zajamčilo uživanje prava bez predrasuda ili stigmatizacije osoba u prostituciji; nadalje, poziva države članice da osiguraju da se komunikacija između osoba, posebno žena, u prostituciji i tih službi odvija na temelju povjerenja, zahvaljujući čemu će te službe moći što brže i učinkovitije otkriti iskorištavanje; osuđuje činjenicu da se zakoni i politike usmjereni na borbu protiv trgovine ljudima često koriste za identificiranje, pritvaranje i deportaciju migranata bez osobnih dokumenata, a da im pritom nije pružena pomoć ili naknada ⁽⁷⁶⁾ te da se uslijed toga migrantice u prostituciji deložira iz njihovih domova, pritvara i deportira; podsjeća da su u prostituciji prekomjerno zastupljene osobe koje su izložene većoj ranjivosti zbog svojeg rodnog identiteta, seksualne orijentacije, socijalnog i gospodarskog položaja, pravnog statusa i podrijetla; osuđuje činjenicu da su takve osobe posebno meta i žrtve kriminalizacije; poziva države članice da, među ostalim aspektima, osiguraju jednak pristup žena u prostituciji pravosuđu, zdravstvenoj skrbi, stanovanju, zapošljavanju i javnim uslugama te uživanje jednake zakonske zaštite; poziva države članice da osobama u prostituciji osiguraju odgovarajuću kontracepciju kao sredstvo za sprečavanje spolno prenosivih infekcija i neželjenih trudnoća; osobito poziva poljsku vladu da ublaži ograničenja u Poljskoj u pogledu kontracepcije, a posebno hitne kontracepcije, te u pogledu sigurnog i legalnog pobačaja i povezane skrbi;

37. poziva Komisiju da osigura da cijelom civilnom društvu budu dostupna financijska sredstva iz programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti;

⁽⁷⁵⁾ Farley, M. i dr., *Männer in Deutschland, die für Sex zahlen – und was sie uns über das Versagen der legalen Prostitution beibringen: ein Bericht über das Sexgewerbe in 6 Ländern aus der Perspektive der gesellschaftlich unsichtbaren Freier*, Berlin, 8. studenoga 2022.

⁽⁷⁶⁾ Izvješće posebnog izvjestitelja za ljudska prava migranata, 25. rujna 2018., t. 70.

38. poziva države članice da poduzmu mjere u području prevencije, dekriminalizacije osoba, a posebno žena, u prostituciji, smanjenja potražnje, kažnjavanja klijenata, destigmatizacije i uklanjanja stereotipova te da osiguraju dostatno financirane, lako dostupne i visokokvalitetne izlazne programe i načine napuštanja prostitucije; poziva države članice da smanje potražnju te da istodobno zaštite osobe u prostituciji i njihova prava te da osiguraju bezuvjetan pristup sustavima socijalne sigurnosti i integraciji; naglašava da korak naprijed predstavlja donošenje mjera potpore kojima se osobama pomaže da napuste prostituciju i izgrade život koji žele; poziva države članice da osiguraju da su osobe u prostituciji aktivno uključene u oblikovanje politika koje se odnose na njihova prava;

39. poziva države članice da razviju informativne kampanje i kampanje za podizanje razine osviještenosti kojima se naglašava važnost pristanka;

40. skreće pozornost na pravila iz Uredbe (EU) 2016/679 ⁽⁷⁷⁾ o upotrebi i razmjeni osobnih podataka izvan područja primjene za koje se osobni podaci prikupljaju; ističe da se podaci prikupljeni od žrtava koje traže potporu ne smiju prosljeđivati drugim tijelima, osim na pravnoj osnovi izričite privole ispitanika; prima na znanje da nezakonita razmjena osobnih podataka može imati ozbiljne posljedice za ispitanika i da bi se trebala razmatrati u smislu članka 83. stavka 5. te uredbe;

41. poziva države članice da osiguraju da kao kazneno djelo bude kažnjivo traženje, prihvaćanje ili dobivanje seksualne radnje od osobe u zamjenu za naknadu, obećanje naknade, pružanje koristi u naravi ili obećanje takve koristi;

42. poziva države članice da osiguraju da kao kazneno djelo bude kažnjivo iskorištavanje prostitucije druge osobe, čak i uz pristanak te osobe;

43. poziva države članice da poduzmu mjere za borbu protiv gospodarskih, socijalnih i kulturnih uzroka prostitucije kako žene u situaciji siromaštva, socijalne isključenosti, diskriminacije i migracije ne bi bile žrtve te vrste iskorištavanja;

44. poziva države članice da se uhvate u koštac sa svim oblicima nesigurnih uvjeta rada, u skladu s načelom da bi za stalna radna mjesta trebali biti osigurani ugovori o radu na neodređeno vrijeme kako bi se poboljšala socijalna zaštita tijekom nezaposlenosti i suzbilo rastuće siromaštvo, posebno među ženama;

45. napominje da bi većina žena u prostituciji željela napustiti prostituciju i da bi stoga trebalo uložiti napore u promicanje alternativa i načina napuštanja prostitucije kako bi žene koje to žele učiniti imale povjerenje i potporu, uključujući državnu potporu, za izgradnju života bez nasilja i prostitucije; poziva države članice da poduzmu inicijative za podizanje razine osviještenosti usmjerene na informiranje osoba u prostituciji o njihovim pravima bez obzira na njihov pravni status i pristup alternativama; ističe da izlazni program, da bi bio uspješan, mora biti lako dostupan i također pružati pomoć ženama s psihološkim problemima, onima koje ne govore jezik dotične države članice, onima koje su doživjele prisilu i iskorištavanje te onima s problemom ovisnosti ⁽⁷⁸⁾, ⁽⁷⁹⁾; poziva države članice da provedu posebne mjere i pruže dostatnu financijsku potporu kako bi se osobama koje žele napustiti prostituciju pomoglo u njihovoj društvenoj i profesionalnoj integraciji; poziva države članice da osiguraju potrebna sredstva za socijalne programe osmišljene za rješavanje i ublažavanje temeljnih uzroka zbog kojih osobe ulaze u prostituciju i ostaju u njoj, i to jačanjem medicinske, financijske i pravne pomoći, pomoći pri zapošljavanju, obrazovanju i osposobljavanju za osobe u prostituciji i u ranjivom položaju; nadalje, poziva države članice da dodijele sredstva za pružanje potpore žrtvama nasilja u obitelji i seksualnog nasilja te prihvatnim centrima, kako se traži u prijedlogu direktive Komisije o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji; poziva na to da se takvi programi provode postupno, da se ženama pruži potpora na njihovu osobnom putu, da se prepozna potencijal ljudi, da se prilagode programi stručnog osposobljavanja i daljnjeg obrazovanja kako bi se to uzelo u obzir, s posebnim naglaskom na osobe migrantskog podrijetla;

⁽⁷⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽⁷⁸⁾ Anklesaria A. i Gentile, J., *Psychotherapy with women who have worked in the „sex industry“*, Innovations in Clinical Neuroscience, sv. 9., br. 10., 2012., str. 27. – 33.

⁽⁷⁹⁾ Savezno ministarstvo obitelji, starijih osoba, žena i mladih, *Health, Well-Being and Personal Safety of Women in Germany– A Representative Study of Violence against Women in Germany*, 2004.

46. poziva države članice da uvedu sveobuhvatnu psihološku, medicinsku, socioekonomsku i administrativnu potporu te potporu u reguliranju boravišnog statusa žrtava i osoba koje su napustile prostituciju; traži da ta potpora obuhvaća niz mjera kojima se olakšava njihovo društveno i profesionalno uključivanje, kao što je jednostavan pristup mehanizmima socijalne zaštite (minimalni dohodak, potpora za stanovanje i zdravstvena skrb, daljnje školovanje i pristup strukovnom osposobljavanju), te kojima se jamči pristup njihove djece socijalnim uslugama; ističe da bi ta potpora i savjeti trebali biti povjerljivi i osmišljeni kako bi se štitila anonimnosti žrtvi, ako one to zatraže; poziva Komisiju da rodno osjetljiv proračun uključi u sve instrumente višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., uključujući program Građani, jednakost, prava i vrijednosti, Europski socijalni fond plus (ESF+) te strukturne i kohezijske fondove; nadalje, poziva Komisiju da iskoristi ta sredstva kako bi osigurala pristup osnovnim uslugama kao što su stanovanje, zdravstvena skrb i obrazovanje te kako bi zajamčila načine napuštanja izrabljivačkog rada, posebno za najmarginaliziranije skupine, uključujući osobe u prostituciji;

47. naglašava da izlazni programi trebaju koristiti talente žena i njihov potencijal te olakšavati mogućnosti i njihov pristup osposobljavanju, obrazovanju, radnim mjestima i kreditima; ističe ključnu ulogu privatnog sektora, koja je komplementarna obvezi države; naglašava da žene uzori, osnivačice i vlasnice poduzeća trebaju pomoći u pružanju potpore osobama koje su se nekad bile u prostituciji kako bi maksimalno iskoristile svoje talente i provele vlastite projekte, uključujući poduzetničke projekte; napominje da programi za žene koje žele napustiti prostituciju najbolje mogu pomoći u uključivom, dinamičnom, kreativnom i inovativnom gospodarstvu koje im omogućuje ulazak na kvalitetna, dobro plaćena i društveno priznata radna mjesta koja predstavljaju održivu alternativu prostituciji; poziva EU da poveća broj programa za podizanje razine osviještenosti te mogućnosti zapošljavanja, posebno u okviru programa ESF+; poziva Komisiju da pokrene program za poticanje žena u prostituciji (bivših i sadašnjih) da se uključe u programe osposobljavanja koji će im pomoći u pokretanju vlastite poduzetničke aktivnosti;

48. naglašava činjenicu da osobe koje su morale počiniti kaznena djela tijekom čega su iskorištavane za to ne bi smjele biti izložene kaznom progonu;

o

o o

49. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.